

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“
в професионално направление **9.1. Национална сигурност**
(Национална сигурност и обществен транспорт)

Автор на рецензията: **проф. д-р Валентин Василев**

- № 39480 - Регистър за научната дейност в Република България:
<https://cris.nacid.bg/public/scientist-preview/29968>
- № 29680 - Регистър за академични длъжности и дисертации в НАЦИД:
<https://ras.nacid.bg/dissertation-preview/29968>
- <https://www.researchgate.net/profile/Valentin-Vasilev>
- https://scholar.google.com/citations?user=J3V_gIAAAAAAJ&hl=bg
- <https://orcid.org/0000-0002-0074-9578>

Основание за изготвяне на рецензията: *заповед №37/31.10.2022 г. на Ректора на*
Висше училище по сигурност и икономика, Пловдив

Пловдив

2022

1. Кратка биографична характеристика на кандидата

Биографията на кандидата д-р Васил Митков Колев по настоящата конкурсна процедура показва експертиза и доказан капацитет в области, изцяло релевантни на обявената в конкурса научна област.

Той е доктор по право в докторска програма „Наказателен процес“ на ПУ „Паисий Хилендарски“ от 2018 година. Професионалната му реализация е свързана с публичното управление и пряко е обвързана с научните му търсения. Господин Колев е началник направление „Организация и контрол на обществения транспорт“ в Общинското предприятие „Организация и контрол на транспорта“ Община Пловдив, като се занимава с организацията на Общинската транспортна схема, а също така и областната и републиканска транспортни схеми, свързани с гр. Пловдив.

Тези данни предполагат и високото ниво на социална ангажираност, професионален опит и експертиза и натрупан опит в научноизследователската сфера. Тези констатации правят кандидатурата на д-р Колев подходяща за обявената конкурсна процедура.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и експертна дейност на кандидата.

Представените документи отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Кандидатът представя за рецензиране 15 /петнадесет/ броя разработки, които не са използвани при придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Общо по конкурса материалите, предложени за рецензиране, могат да се класифицират като: 1 бр. публикуван дисертационен труд въз основа на защитена ОНС „Доктор“; 14 бр. статии - /от които 1 на английски език/. Всички публикации са в издания в България. 6 /шест/ броя статии са под печат и за тях са приложени служебни бележки.

От позицията на експертен капацитет, кандидата е представил необходима автобиографична характеристика, в която е видно, че експертизата му в областта на конкурсната процедура покрива академичните минималните изисквания и критерии с доказани документално параметри.

Съгласно приложената справка за изпълнение на националните минимални изисквания, кандидата е посочил и описал таблично, че с доказателствен материал потвърждава 560 точки, което е повече от достатъчно за процедурата.

2.1 Оценка на монографичния труд

Васил Колев участва в конкурса за "доцент" на ВУСИ – гр.Пловдив по професионалното направление 9.1. Национална сигурност с авторски монографичен

труд на тема „Националната сигурност и свързаността ѝ с обществения транспорт“, ИК ВУСИ, Пловдив, 2022, ISBN 978-619-7343-68-7, като същата е под печат.

Както отбелязва авторът, трудът изследва свързаността на националната сигурност и обществения транспорт, който осъществява една много важна функция, заемаща централно място в обществото. Транспортирането на хора, стоки и услуги представлява един от най-важните елементи в развитието на обществото. Важността на обществения транспорт се наблюдава и в бързото и системно развитие на този сектор. От наименованието „обществен транспорт“ може да се разбере най-важната идея, а именно, че транспортът е в услуга на първо място на обществото. Много населени места биха останали изолирани и труднодостъпни без наличието на обществен транспорт. В монографичния труд се засяга и темата за т.нар. „Устойчивият град“, който е необходимо да притежава надежден и достъпен обществен транспорт. Затова е необходимо да бъдат разработвани нови политики и методи в посока постигане на ефикасност и качество на високо ниво. Именно този момент, според автора, би променил нагласите в обществеността за използване на този вид транспорт, което представлява основна цел и задача на обществения транспорт. Необходимо е сериозно разглеждане от държавната, местната власт, обществеността и бизнеса на тези процеси и тяхната важност, а също и подходящата за тях икономическа структура, за да бъде възможно общественият интерес да бъде осъществен в най-висока степен. Като ключови компоненти от разработката биха посочили следните. Ключов е извода на *стр. 42*, че „Може би е добра практика наличието на държавна политика в насока издаване на сертификати на различни по вид моторни превозни средства. Конвенционалните горива трябва да останат на заден план, като горивата, произведени от въглища“. На следващо място, посоченият извод от автора на *стр. 60*, че „Необходимо е да се отбележи, че новите екологически стандарти представляват много голямо предизвикателство и по този начин и възможности за този вид индустрия“, който извод отваря ново поле за изследвания в областта на публичния мениджмънт. На *стр. 89* кандидатът отбелязва „Нужно е организиране на устойчиви форми на транспорт, проекти и мерки за подобряване на транспортната дейност, както и сериозен анализ и приоритетни параметри във връзка с критериите за транспортния сектор и значителен набор от характеризиращи общи и специфични тематични направления“. В този контекст би бил полезен стратегически подход за вземане на решения и прилагане на иновативни публични политики на местно ниво. На *стр. 116* авторът отбелязва „Във връзка с устойчивата градска среда е необходимо да е възможно поддържане на база данни, която да категоризира и подобрява транспортната услуга, и би следвало самите критерии да са много повисоки“, която констатация е нова опция в полето на публичния мениджмънт.

Като пропуск на разработката може да посочим липсата на изследователска теза, обект на изследване, научна хитопеза, които фокусират научните изследвания и създават

възможност да се проследят научните идеи в пълнота и цялостност. Препоръчителен елемент е включването в подобни изследвания на теоретична част, насочена към разработеност на проблема и научните области, в които изследването го развива. Може да се препоръча и в бъдещи разработки на кандидата те да завършват с последователни изводи и извеждане на приносни моменти.

Използваната литература в представеният вариант на монографичен труд е от 18 /осемнадесет/ източника, като тези на английски език са 5 /пет/, като авторите чието творчество е цитирано са основно трима. Използваните чуждестранни автори са двама, което позволява и да ги посочим поименно: *Ari Lampinen* и *Paul Sullivan*. В цитираните източници и в библиографията липсват позовавания на интернет източници, както и на нормативни и стратегически документи, които обичайно присъстват в подобен род разработки, с изключение на многократно цитирания в текста Закон за автомобилните превози.

2.2 Оценка на основните характеристики в останалите приложения за рецензия публикации

Освен монографичния труд, кандидатът представя за оценка и рецензиране и 15 бр. публикации /изцяло самостоятелни/, както следва: 1 /един/ бр. публикуван дисертационен труд за ОНС „Доктор“; 14 /четирнадесет/ бр. статии - /от които 1 /една/ на английски език/. Всички публикации са в издания в България. 6 /шест/ броя статии са под печат, като 5 /пет/ от публикациите са в списание „Национална сигурност“, От предоставените за рецензия материали под печат 3 /три/ от докладите са от конференция, проведена на 30.09.2022 г. във ВУСИ и 2 /две/ от конференция, проведена на 27.10.2022 г. в НВУ „Васил Левски“, Велико Търново. За визиранияте участия са представени служебни бележки от организаторите на научните прояви.

Статиите и докладите са публикувани или предстои да бъдат публикувани в реферирани научни издания след придобиването на образователната и научната степен „доктор“. Публикациите отговарят на тематиката на професионалното направление 9.1. Национална сигурност (Национална сигурност и обществен транспорт).

Част от тях публикациите имат интердисциплинарен характер и са от областта на професионалните направление 3.7. Администрация и управление.

В обобщение, научните трудове на кандидата са насочени към индикиране с нови средства на съществени страни на вече съществуваща научна област, каквато е националната сигурност, с фокус върху нейния интердисциплинарен аспект, свързан с проблемите на управлението градския обществен транспорт, както и върху екологичните аспекти на този тип публичен мениджмънт, като може да се обобщи, че това означава целенасочена политика от страна на държавните и местните власти относно осигуряването на качествен и ефективен обществен транспорт. Акцент се

поставя и върху подобряването на правната рамка, свързана с процедурите в тази насока относно предизвикателствата пред целия свят. Като част от решенията за тях са устойчивостта на населените места, инициативата „умни градове“, а също така и качеството на атмосферния въздух. Последният въпрос е от сериозно значение, защото директно касае здравето и живота на гражданите. Замяряването на въздуха остава един от най-сериозните рискове за човечеството. Важна част от изследването представлява планирането на обществения транспорт на населените места в Република България, а в същото време и подобряването на пътнотранспортната инфраструктура на страната. Това са въпроса, които са свързани помежду си, и когато се дискутират тези теми, е необходимо да се навлезе по въпросите в цялост.

Направените анализи и изведените резултати в творчеството на кандидата създават предпоставки за приложение в обучението на студенти и докторанти, обучаващи се в специалности от професионалното направление 9.1. Национална сигурност във ВУСИ – Пловдив.

2.3 Оценка на допълнителни научно-изследователски и научно-приложни характеристики, съотносими към настоящата процедура /цитирание; проектна, експертна дейност и други релевантни/.

Ключов момент в оценката на разпознаваемостта на кандидата в научната общност са цитиранията и позоваванията на публикации. В тази връзка, кандидата предоставя подробна справка с посочени цитиращи негови произведения автори и цитирани публикации.

Цитиранията, посочени в справката по конкурсната процедура, са 30 /тридесет/, като цитатите са в различни издания и в точково измерение са надхвърлящи изискванията на нормативните правила при този компонент от оценъчната процедура по конкурса. Цитиращите автори са българи, като част от посочените цитирания са в предстоящи публикации в издания в България /публикации под печат/. 16 /шестнадесет/ от цитатите са с автор Н.Петрова, а 10 /десет/ с автор Ат.Тунтова.

В обобщение, можем да посочим, че са налице научноизследователски опит и натрупана експертиза, които индивидуални професионални характеристики могат да бъдат прилагани в съвременната управленска практика и могат да бъдат основа за педагогически и научни постижения в бъдеще и да се използват с висока полезност от Висшето училище по сигурност и икономика.

2. 4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

В приложената документация по процедурата не са приложени документи удостоверяващи преподавателски опит и натрупан такъв стаж.

3. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Представените трудове, освен че имат значителен принос към обогатяването на теорията в сферата на сигурността, като имат и практическа стойност, с оглед на значимостта на предизвикателствата пред съвременното управление и в частност на системите за сигурност, свързани с усложнените условия за мениджмънта на транспортните системи в градска среда.

От тази позиция, може убедено да се отбележи, че значимостта на предложените за рецензиране трудове е ясно специфицирана.

С подчертан принос към сигурността могат да бъдат подкрепени следните, разпределени по области приносни моменти в творчеството на кандидата:

Приноси с теоретико- научен фокус и приноси с научно – приложен характер приложение, сред които бихме открили следните:

- Изследвания на ролята и значението на обществения транспорт и ролята му за националната сигурност;
- Систематизирани са по нов начин познанията за националната транспортна система и начина и за влияние върху националната сигурност;
- Разработена е специфична система за оценка и анализ на специфичните изменения в разглежданите транспортни методи;
- Разгледани са различни по вид компютърни системи, които чрез използването на изкуствен интелект могат да способстват за развитието на екологичен и устойчив транспорт.

Приносните моменти са изведени коректно и професионално и са изцяло съотнесиви към приложената за оценка документация по конкурсната процедура.

4. Препоръки и бележки към кандидата

Към кандидата д-р Васил Колев имам следните препоръки и научно-методически съображения:

- ✓ Препоръчително е да се повиши публикационната активност в издания в чужбина, с оглед на разширяване и популяризиране на творчеството и идеите на научните му изследвания, както и такива с по-високи индекси на цитируемост;
- ✓ Новаторско за научната общност би било търсенето на ново научно решение в релацията „политики и стратегии за сигурност на европейско равнище“ в посока намиране на близост между авторите виждания за ефективно управление със стратегическото управление и развитие в управленски контекст и вплитането на с т.нар. „Концепция за устойчиво развитие“/тук са препоръчителни изданията на *Институт Уърлдуоч*, които отсъстват в разработките на кандидата/
<https://www.papertiger-bg.com/SOW.html> , който за съжаление не се превежда в България повече от 5 години/;

- ✓ В бъдещите разработки на кандидата е необходимо широко да бъдат застъпени компоненти от т.н. „смайт-управление“ и „смайт-градове“. В разработките му те са засегнати фрагментирано и повърхностно. В тази посока у нас бяха преведени на български редица превърнали се в класика разработки и автори, сред които: *Ю.Н.Харари; П.Диксън; Р.Ван Хойдонк; Й.Хари* и други;
- ✓ Изключително важна материя, която е задължително да бъде част от бъдещата изследователска дейност на кандидата е *корпоративната социална отговорност /социална отговорност/*. Тя е изключително близка с неговите изследователски интереси и е в релация с предизвикателствата на екологичното и устойчиво управление;
- ✓ Необходимо е да се разширят възможностите за приложение на научните изследвания на кандидата, както и да се включат по-широко в изучаваните учебни дисциплини на специалностите във вуза;
- ✓ Текста и цялостната бъдеща концепция за развитие на материята от автора би спечелела от включването в нея на по-ясната близост с публичните политики и публичния мениджмънт, които липсват в научните му изследвания. В тази материя има редица забележителни публикации от български автори, сред които – *Т.Танев, Н.Арабаджийски; Ст.Стойков; Б.Борисов; Ал.Вълков* и др. В изданията на ВУСИ в последните години също могат да бъдат открити научни публикации с подобен фокус.
- ✓ Препоръчително е значително да се разширят чуждестранните и интернет източници на позоваване и ползване в бъдещите разработки на кандидата;
- ✓ В бъдеще е препоръчително използването и приложението на добри практики от други държави, градове и т.н. В този контекст биха били полезни цялостните методологически рамки като: – GAP Analysys; Improvement Roadmap; A3 Thinking; PDCA Cycle; RACI MATRIX; KANO Analysys; и други, както и разбира се, умереното използване на методологията „Бенчаркинг“;

Посочените възможности и препоръки не омаловажават достойнствата на рецензираните разработки и не влияят върху научните приноси, а ще допринесат за тяхното по-прецизно разкриване.

5. Заключение

Предоставената от кандидата в конкурса Васил Митков Колев документация и научна продукция отговарят на изискванията на чл.21.(1) и чл. 24 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и чл.47.(2) и чл.48.(3) за съответствие с минималните национални изисквания и с изискванията по чл. 1а, ал. 2 от Правилника за неговото приложение. Оценката ми за цялостната готовност, доказана в приложената документация, от страна на д-р Васил Митков Колев, единствен участник в конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“ е изцяло „положителна“.

Предлагам на уважаемото Научно жури по конкурса да класира кандидата, д-р Васил Митков Колев и да предложи на Академичния съвет на Висшето училище по сигурност и икономика - гр. Пловдив да бъде избрана и да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионално направление 9.1. Национална сигурност (Национална сигурност и обществен транспорт).

10.11.2022 г.

гр. Благоевград

Изготвил:

проф. д-р Валентин Василев

